

z p r a v o d a j

XVII. ročník

4

2006

- 2 Editorial
Světový den knihy a copyrightu, publikování vědeckých prací, odborná terminologie.
- 3 Konference evropských ministrů školství
Zapojení západobalkánských zemí do Evropského prostoru vzdělávání.
- 4 Vyšší odborné školy a jak je překládat
Terminologie v oblasti odborného vzdělávání a přípravy.
- 5 Vzdělávání a zaměstnanost mládeže ve Francii
Nesoulad mezi nabídkou středoškolského a vysokoškolského vzdělávání a potřebami trhu práce.
- 6 Evropané a mobilita
Výsledky šetření Eurobarometru.
- 7 Čína – přes hranice za vzděláním
Vzdělávání čínských školáků v Barmě a ve Vietnamu.
- 8 Čínsko-německá spolupráce ve vzdělávání
Profesní příprava budoucích zaměstnanců německé firmy Bayer AG v čínské odborné škole.
- 10 Volba povolání v Německu
Historie a současný stav. Úloha profesních poradců, školy, pracovní praxe, rodiny a přátel při rozhodování o budoucím povolání.
- 12 Publikování vědeckých prací
Výsledky studie, kterou zadala Evropská komise.
- 13 Redcom a spolupráce odborných časopisů
Evropská síť pro rozšiřování (výsledků výzkumu) ve srovnávací pedagogice.
- 14 Co nového v časopisech
Vocational training, 2005, č. 35.
- 15 Nové knihy v knihovně
- 16 Znovuobjevené knihy
*Otomar Rabštejnek – M. Poruba: Lesní rostliny ve fotografii
Josef Holub – Stanislav Lyer: Stručný etymologický slovník jazyka českého*
- 16 Zajímavé internetové adresy
*Knihovnický server Cedefopu a hlavní politické iniciativy a výstupy ve vzdělávání a profesní přípravě od roku 2000.
Nové stránky Centra pro zjišťování výsledků vzdělávání – CERMAT.*

Editorial

V březnovém Zpravodaji jsme slíbili vysvětlit, proč se Světový den knihy a copyrightu slaví právě 23. dubna. Toto symbolické datum bylo zvoleno proto, že roku 1616 zemřeli toho dne tři významní spisovatelé: Cervantes, Shakespeare a Inca Garcilaso de la Vega. Myšlenka se zrodila v Katalánii, kde se na svátek sv. Jiří tradičně dává za každou prodanou knihu růže. Úspěch Světového dne knihy a copyrightu závisí na zájmu všech zainteresovaných stran: autorů, nakladatelů, učitelů, knihovníků, čtenářů, veřejných a soukromých institucí a

dalších. UNESCO se prosazováním oslav v celém světě snaží podporovat čtení, publikování a ochranu duševního vlastnictví.

O publikování v trochu jiném smyslu pojednává krátký článek na straně 12. „Publio ergo sum“ je parafrázi slavného výroku René Descarta (1596-1650) „Cogito, ergo sum“. Parafráze se objevila v 60. letech, kdy se začalo mluvit o „informační explozi“. Je však stále platná. Publikování vědeckých a odborných článků v časopisech má pro vědecké pracovníky velmi důležitou úlohu. Je to prostředek k potvrzení prvenství při objevech, použití nových metod, postupů práce apod., a také dobrý způsob rozšiřování nových poznatků. Problém je v tom, že náklady na vydávání časopisů neustále rostou, jejich ceny se zvyšují a počet odběratelů klesá. Generální ředitelství pro výzkum (Evropská komise) se snaží najít cestu z tohoto začarovaného kruhu.

Také v tomto čísle Zpravodaje se zabýváme terminologií odborného vzdělávání, to je totiž problematika, kterou za nás nikdo nevyřeší. Na mezinárodním poli se neustále objevují nové termíny, pro které je třeba najít vhodný český ekvivalent, a zároveň je nutné překládat česká označení do cizích jazyků (hlavně do angličtiny) tak, aby byl jejich význam srozumitelný pro zahraniční odbornou veřejnost. Připravujeme proto česko-anglický slovník odborných výrazů, které většinou nejsou obsaženy v běžných slovnících. Slovník bude dostupný na intranetu NÚOV a v případě, že by čtenáři projevíli zájem (konopask@nuov.cz), mohl by vyjít také jako příloha Zpravodaje.

Protesty proti zákonu o smlouvě prvního zaměstnání ve Francii přiměly tamního bývalého ministra školství (1997-2000) k tomu, aby publikoval své názory o příčinách a možném řešení vysoké míry nezaměstnanosti francouzské mládeže. V článku pro Le Monde se zabývá i situací ve vysokoškolském vzdělávání. Této tematice je věnováno také 35. číslo časopisu Vocational training, viz rubrika Co nového v časopisech a s tím související článek na straně 13. Ve všech příspěvcích se projevují obavy z malého počtu studentů, kteří si vybírají přírodovědecké nebo technické obory.

Dva články tohoto čísla informují o situaci v čínském školství. V prvním z nich se dozvíte o čínských žácích, kteří cestou do školy překračují státní hranice, druhý popisuje spolupráci německé firmy s čínskou odbornou školou. V obou případech je zajímavá úloha angličtiny jako „dorozumivacího“ jazyka.

Nepřehlédněte krátkou zprávu (na straně 6) o šetření Eurobarometru, které se zabývalo mobilitou v Evropské unii. Možná vás překvapí, že Česká republika se podle podílu lidí, kteří se domnívají, že měnit zaměstnání vždy po několika letech je prospěšné, umístila na třetím místě.

AK

Konference evropských ministrů školství

V polovině března 2006 se ve Vídni konala 9. konference evropských ministrů školství nazvaná „Posílit vzdělávání v Evropě“. Přinášíme výtah ze závěrečného komunikačního shrnujícího výsledky diskuse, která se věnovala především zahrnutí zemí západního Balkánu do Evropského prostoru vzdělávání.

Evropské vzdělávací systémy a instituce musí být schopny konkurence a spolupráce v globalizované společnosti. Zároveň by měly přispívat k vytváření sociálně soudržné znalostní společnosti. V roce 2005 ministři školství EU znovu zdůraznili význam zlepšení kvality vzdělávání pro dosažení lisabonských cílů a pro schopnost konkurence.

Na 9. konferenci evropských ministrů školství pořádané za rakouského předsednictví se diskutovalo o rozšíření Evropského prostoru vzdělávání na západní Balkán a o hledání cest, jak posílit vzdělávání tím, že se zvýší jeho příspěvek k Lisabonské agendě zaměřené na růst, zaměstnatelnost a větší sociální soudržnost.

Konference se zaměřila na tři hlavní témata:

- integrace západobalkánských zemí do Evropského prostoru vzdělávání;
- význam rámců kvalifikací (evropských a národních) pro reformy vzdělávání uskutečňované s ohledem na celoživotního vzdělávání;
- úloha univerzit v reformách v jihovýchodní Evropě jako místa synergie mezi vzděláváním, výzkumem a inovacemi.

Integrace západobalkánských zemí

Proces integrace zemí západního Balkánu do Evropského prostoru vzdělávání úspěšně probíhá, vyžaduje však stálou podporu na národní, regionální i evropské úrovni. Přijetí evropských standardů ve vzdělávání je pro západobalkánské země velmi důležité – zejména vzhledem k evropské perspektivě tohoto regionu, jak bylo zdůrazněno v Soluňské deklaraci v roce 2003.

Zapojení západobalkánských zemí do programů Společenství, například Tempus a Erasmus Mundus, jim může poskytnout záchranný bod v EU, usnadnit výměnu know-how a dobrých praktických zkušeností a podporovat evropskou dimenzi v jejich reformách vzdělávání. Ministři proto přivítali, že nový Program celoživotního vzdělávání 2007 – 2013 počítá s účastí západobalkánských zemí, a zdůraznili, že angažovanost jednotlivých států je nejdůležitější již v přípravném procesu pro účast v tomto programu. Účast západobalkánských zemí v programu bude také záviset na včasné dostupnosti podpory ze strany EU, zejména odborné pomoci a finančních nástrojů, které budou k dispozici před vstupem do EU.

Ministři uznali význam působení Evropské nadace odborného vzdělávání (ETF) při rozšiřování Evropského prostoru vzdělávání na západní Balkán a důležitost regionální spolupráce v rámci Iniciativy reformy vzdělávání jihovýchodní Evropy (ERI SEE) a Paktu stability pro jihovýchodní Evropu.

Rámce kvalifikací

Ministři znovu potvrdili potenciál Evropského rámce kvalifikací (EQF) významně přispívat k transparentnosti, přenositelnosti a uznávání kvalifikací na evropské úrovni a jeho úlohu jako činitele reformy pro podporu celoživotního vzdělávání v širší evropské oblasti vzdělávání. Různé nástroje, například Europass, by měly podporovat jeho praktickou realizaci.

Iniciativa EQF nabízí pevné spojení pro spolupráci mezi EU a západobalkánskými zeměmi, v nichž probíhají intenzivní diskuse o národních rámcích kvalifikací a EQF. Spolupráce se realizuje aktivitami vzájemného učení (*peer learning activities*) na úrovni EU, poskytováním odborných rad prostřednictvím evropských institucí, např. ETF, a prostřednictvím sítí pro regionální spolupráci, např. ERI SEE.

Vysokoškolské vzdělávání

Ministři sdílejí společné cíle: vytvořit Evropský prostor vysokoškolského vzdělávání a výzkumu a podporovat hlavní premisy Lisabonské strategie, že znalostní společnost a ekonomiku v Evropě lze realizovat pouze prostřednictvím silných a sociálně vnímavých vysokoškolských institucí. Ve znalostním trojúhelníku vzdělávání, výzkumu a inovací hrají univerzity zvláštní roli při podporování evropských standardů ve vzdělávání a profesní přípravě, zejména v západobalkánských zemích.

Realizace boloňských cílů, účast vysokoškolských institucí v nových programech Společenství a integrace do Evropského výzkumného prostoru (např. podpora ERA NET v jihovýchodní Evropě) jsou velmi důležité pro vysoké školy západobalkánském regionu a pro posílení vzdělávání v Evropě.

Pramen: Conference of Ministers of Education: Final Communiqué on the Outcome of Discussions on 17 March 2006
<http://www.eu2006.at>

Vyšší odborné školy a jak je překládat

Překlady názvů jednotlivých druhů škol do jiného jazyka jsou vždy trochu ošidné. Zdánlivě shodný výraz může v druhém jazyce znamenat něco úplně jiného.

Například termín gymnázium označuje střední všeobecně vzdělávací školu nejen u nás, ale také v Dánsku, v Německu, v Rakousku, ve Finsku¹, ve Švédsku, v Lichtenštejnsku, v Bulharsku, v Estonsku, v Litvě, ve Slovinsku a na Slovensku. Tedy v zemích, kde se mluví germánskými jazyky, a tam, kde se školská terminologie utvářela pod vlivem němčiny. (V Řecku, na Kypru a v Rumunsku označuje výraz *gymnasio* druhý stupeň základní školy, na který navazuje *lykeio* neboli lyceum, termín označující střední všeobecně vzdělávací školu v zemích, kde se mluví románskými jazyky.) Anglické slovo *gymnasium* však znamená tělocvičnu, a i když ve větších britských a amerických výkladových slovnících je uveden též význam, který toto slovo má v evropských školských systémech², takže přinejmenším odborná veřejnost by neměla být jeho použitím zmatena, je bezpečnější uvádět opis *general (upper) secondary school*, pro Brity jejich termín: *grammar school* nebo ponechat slovo gymnázium v českém tvaru. Ve francouzštině označuje termín *gymnase* rovněž tělocvičnu, s poznámkou, že ve švýcarské francouzštině je to také gymnázium (škola).

Podobně zrádný je název *collège*, který ve francouzštině znamená druhý stupeň základní školy. Příbuzný anglický výraz *college* má několik významů, z nichž jsou pro naše účely důležité tři: součást univerzity, kolej dalšího vzdělávání (*further education college*), v USA vyšší zpravidla čtyřletá škola buď samostatná, nebo přiřčená k univerzitě a tvořící přechod mezi střední školou (*high school*) a vysokou školou. Kromě toho označuje tento výraz také budovu koleje tak, jako ho používáme v češtině.

Podobných nástrah si musíme být vědomi, popíšeme-li náš školský systém v cizím jazyce. Tento úkol v angličtině není příliš složitý. Základní školu lze označit za *basic school*. Skandinávské země, které mají devítiletou základní školu (Dánsko, Finsko, Švédsko, Island, Norsko), zavedly již před naším vstupem do EU užitečný výraz „*single structure*“, který vyjadřuje skutečnost, že vzdělávání není dále děleno ani přerušováno. O gymnáziu již byla řeč. Víceleté gymnázium se označuje jako *multi-year gymnázium*. Střední odborné školy jsou *secondary technical schools* a střední odborná učiliště *secondary vocational schools*.

Problém je s vyššími odbornými školami (VOŠ), které se v našem školském systému objevily relativně

nedávno spolu s (nešťastným) překladem *higher professional schools*. Adjektivum *higher* sice doslova znamená vyšší, v souslovích *higher education* a *higher education institutions* však jednoznačně znamená vysokoškolské vzdělávání a vysoké školy, které nelze označit za univerzity (např. německé *Fachhochschulen*). Rovněž adjektivum *professional* je v tomto kontextu nevhodné. Webster's dictionary² pod heslem *profession* uvádí: jedno z omezeného počtu povolání vyžadujících speciální vzdělání a majících určitou společenskou prestiž, zejména tzv. učená povolání; práva, medicína, teologie. Až na druhém místě je uvedena možnost použít toto označení pro jakékoliv konkrétní povolání (profese tanečnicka). Adjektivum *professional* se pak buď vztahuje ke slovu *profession*, nebo označuje profesionální chování či způsob práce, nebo opak amatéra, např. profesionální fotbalista. Velký anglicko-český slovník³ sice pod heslem *professional* uvádí mimo jiné český výraz odborný a příklad (*- education*), to je však třeba překládat jako odborné vzdělání neboli odbornost, nikoliv jako odborné vzdělávání (proces).

O tom svědčí i skutečnost, že se výraz *professional education* ve smyslu odborného vzdělávání nepoužívá. V Evropské unii je obvyklé sousloví *vocational education and training* (VET). Adjektivum *vocational* v tomto kontextu znamená profesní i odborný. (Sousloví *vocational education and training* se do češtiny překládá jako odborné vzdělávání a příprava, zatímco sousloví *vocational training* je lepší překládat jako profesní příprava, protože odborná příprava je příliš obecný termín.)

V UNESCO a v přidružených organizacích (např. UNEVOC – *International Centre for Technical and Vocational Education and Training*) se používá zkratka TVET (*Technical and Vocational Education and Training* – odborné a profesní vzdělávání a příprava). Termín *technical* v tomto kontextu neznamená pouze technický, ale také odborný. V UNESCO se tak rozlišuje mezi odborným a profesním vzděláváním, přičemž profesní vzdělávání je obvykle úžeji zaměřeno na určité povolání. Výraz TVET, francouzsky EFTP (*l'enseignement et la formation techniques et professionnels*), pochází z doby, kdy v UNESCO převládala francouzština, kde adjektivum *technique* znamená hlavně odborný (viz též název časopisu *L'enseignement technique* – odborné školství). Francouzský výraz *professionnel*, se do anglič-

tiny nepřekládá jako *professional*, jak by se nabízelo, nýbrž jako *vocational*. (V příštím čísle Zpravodaje přineseme článek o francouzském profesním *baccalauréatu* převzatý z časopisu *Vocational training*. Název diplomu, který se udílí po absolvování střední školy a umožňuje vstup na vysokou školu, je ponechán ve francouzštině, adjektivum *professionnel* je však přeloženo, takže výsledkem je *vocational baccalauréat* nebo též *VET baccalauréat*.)

Co z toho všeho vyplývá pro překlad názvu VOŠ do angličtiny? Vzhledem k tomu, že podle klasifikace ISCED jsou VOŠ zařazeny na úroveň 5B, tedy do terciárního vzdělávání, dá se adjektivum vyšší přeložit slovem *tertiary*. Adjektivum odborné pak zcela vystihuje termín *technical*, který podle Velkého anglicko-českého slovníku³ lze použít pro školy průmyslové,

odborné, obchodní, zemědělské, výtvarné ... Název *tertiary technical schools* zároveň ukazuje na existující spojení těchto škol se *secondary technical schools*. Název lze v konkrétních případech doplnit adjektivem označujícím příslušný obor.

Anna Konopásková

---

¹ Ve Finsku existují dva úřední jazyky: švédština (*gymnasium*) a finština (*lukio*).

² *A type of secondary school in Europe, esp. in Germany, for students preparing for the university. Webster's dictionary of the English language. New York, Lexicon Publications 1991.*

³ Hais, Karel – Hodek, Břetislav: *Velký anglicko-český slovník. Praha, Academia 1991.*

Vzdělání a zaměstnanost mládeže ve Francii

Ve Francii se zvedl velký odpor proti zákonu o smlouvě prvního zaměstnání¹. Zákon mimo jiné předpokládá, že mladí lidé do 26 let by byli do prvního zaměstnání přijímáni na dvouletou zkušební dobu, během níž by mohli být propuštěni bez udání důvodu. Do diskuse o nezaměstnanosti mládeže, jež se v této souvislosti vede, se zapojil také bývalý ministr školství, který se domnívá, že vyřešit nezaměstnanost mládeže vyžaduje prostředky, také však mnohem více pragmatismu.

Nezaměstnanost je celoevropský jev, který je v každé zemi zesilován specifickými faktory. Ve Francii jsou těmito faktory slabý hospodářský růst a nepřizpůsobivost nabídky vzdělávání potřebám trhu práce.

Středoškolské vzdělávání

Vyhlášení cíle, že 80 % věkové skupiny má dosáhnout baccalauréatu a zároveň vytvoření profesního baccalauréatu (*bac professionnel*), byla dvě nešťastná rozhodnutí. Myšlenka to byla jistě ušlechtilá. Mít středoškolsky kvalifikované, tedy vzdělané a kultivované dělníky ve společnosti, v níž technický pokrok vyžaduje stále více znalostí, je přece příprava na budoucnost. Po dvaceti letech je třeba uznat, že tato strategie nepřinesla očekávané výsledky. Držitelé baccalauréatu nechtějí být dělníky. Rozhodování o další dráze již od *collège*² vede k všeobecně vzdělávacím směrům. Odborné a hlavně profesní dráhy jsou devalvovány a žáci do nich zřídka vstupují na základě vlastní volby. V současné době jsou volná místa ve stavebnictví, ve strojírenství, v hotelnictví a restauracích, v opravárenství, v řemeslech apod.

Při zachování principu povinné školní docházky do 16 let je možné, aby žáci, kteří si přejí dále se vzdělávat alternačním způsobem, odešli ve 14 letech. Na úrovni profesního baccalauréatu je třeba oživit myšlenku „pro-

fesního integrovaného vzdělávání“, která svého času získala podporu všech sociálních partnerů. Toto vyučování sdružuje všeobecné vzdělávání a vzdělávání v podnicích s využitím alternace pro žáky, ale také periodické vzdělávání odborných učitelů v podnicích. V obou případech je (peněžitě) odměňování stáží podstatnou podmínkou úspěchu, protože představuje pro mladé lidi silnou motivaci. Začleňuje je do mechanismu trhu práce a odrazuje podniky od toho, aby nahrazovaly zaměstnání stážemi, jak se nyní příliš často děje. V tzv. všeobecných směrech je třeba od *collège* posílit vyučování prakticky použitelných dovedností (zpracování textu, manipulace s číselnými tabulkami, základy statistiky, zpracování projektů).

Vysokoškolské vzdělávání

Francouzské univerzity, jejichž nedostatky se příliš často zdůrazňují, přijaly za posledních třicet let osmkrát více studentů. Zlepšily kvalitu vzdělávání, přestože nikdy neměly adekvátní finanční prostředky. V přepočtu na jednoho obyvatele vydává Francie na vysoké školy (včetně *grande écoles*³) 2,5 méně než USA. Zlepšení aktuální situace vyžaduje masivní zvýšení rozpočtu vysokého školství (platy pedagogů, stipendia pro studenty, vážnost pedagogického stavu, zlepšení a údržba

vzdělávacích zařízení, vážnost výzkumu, přijímání externích učitelů).

Rychlá inventura situace v různých studijních oborech ve vztahu k zaměstnanosti absolventů ukazuje, že právo a management se již zaměřily na profesionalizaci. V medicíně, kde je studium velmi profesionalizované alternační přípravou na vysoké úrovni, se nízký numerus clausus již nyní projevuje v nedostatku lékařů. Zdravotnický sektor, jehož význam poroste, se bude rozvíjet a opírat se přitom o systém, který se osvědčil, jmenovitě o univerzitní technologické ústavy (*instituts universitaires de technologie* – IUT) a o odborné univerzitní ústavy (*instituts universitaires professionnalisés* – IUP)⁴. Přírodní vědy se již patnáct let přeorientovávají na profesionalizaci. Zde dochází k odklonu od vědecké kariéry, který hrozí tím, že Francie bude muset „importovat“ vědce ze zahraničí.

Nejhorší situace je ve v humanitních vědách a ve vědách a technikách fyzických a sportovních činností (*Sciences et Techniques des Activités Physiques et Sportives* – STAPS). Profesionalizace v humanitních vědách je nedostatečná a početní stavy v nich i ve STAPS jsou nadměrné vzhledem k vyhlídce na získání zaměstnání. Důvod je ten, že univerzita funguje podle ultraliberálního systému, třebaže jinak hanobeného. Každá specializace je volná, zapsat se může, kdo chce, ať má vhodné předchozí vzdělání či ne, bez omezení počtu, často bez sebenepatrnější shody s nabídkou pracovních míst. Studenti tento systém obhajují ve jménu svobody volby. Profesori toho využívají pro přilákání studentů ke své disciplíně, aniž by se starali o jejich vyhlídky na zaměstnání. Tak je student ponechán „ve štychu“, sám proti neúprosnému trhu práce. Tato praxe byla přijatelná v době, kdy Francie měla 200 000 studentů a tříprocentní míru nezaměstnanosti, ne však dnes se

dvěma milióny studentů a desetiprocentní mírou nezaměstnanosti.

Univerzita samozřejmě musí zachovávat své tradiční poslání, vytvářet nové znalosti, vychovávat učitele a badatele, udržovat vysokou úroveň učenosti, kultury a výzkumu, musí se však také z velké části stát místem profesní přípravy ústící v zaměstnání. V tomto smyslu vynakládá, zejména v přírodních vědách, úsilí, které by mělo být ještě zesíleno.

Baccalauréat musí zůstat propustkou ke studiu, což vylučuje zavedení výběru při vstupu na univerzitu. Bylo by však vhodné zavést po prvním, dosti všeobecném ročníku postupnou orientaci na specializace přizpůsobené trhu práce jak pokud jde o obsah vzdělávání, tak o počet pracovních míst, která jsou k dispozici. K tomu je nezbytné, aby existoval konsensus mezi učiteli a studenty, a aby univerzity přijaly dost odborníků tak, aby bylo možné tyto změny uskutečnit.

Vytvoření dalšího vzdělávání ve spojení se světem práce a se zaměstnavatelem číslo jedna, kterým je stát, musí být pro univerzity absolutní prioritou. Myšlenka vytyčená prezidentem Konference univerzitních rektorů (*Conférence des présidents d'universités* – CPU) o velké diskusi mezi univerzitami a světem práce je vynikajícím návrhem, který je třeba následovat. Závisí na tom budoucnost mladých lidí.

¹ *Le contrat première embauche* – CPE.

² *Nižší sekundární vzdělávání*.

³ *Podrobněji o grande écoles viz B.A.D.G.E. Zpravodaj, 2002, č. 10, s. 13.*

⁴ *IUP byly vytvořeny v roce 1992 proto, aby odpovídaly na potřeby (zejména malých a středních) podniků.*

Pramen: Allègre, Claude: La clé de l'emploi est à l'université. Le Monde, 2006, 1. dubna, s. 23.

Evropané a mobilita

V loňském roce bylo uskutečněno první celoevropské šetření Eurobarometru zaměřené na mobilitu. Předběžné výsledky šetření byly zveřejněny začátkem letošního roku.

Ukázaly, že Evropané považují mobilitu na velkou vzdálenost (do jiného regionu nebo země) za vcelku prospěšnou pro jednotlivce (46 % pro, 11 % proti), pro trh práce (49 % pro, 19 % proti) a pro evropskou integraci (57 % pro, 10 % proti). Vliv této mobility na rodinný život považuje za příznivý 32 %, za nepříznivý 27 %. Názory se v jednotlivých zemích liší. V Irsku, Dánsku, Švédsku a na Slovensku se více než 60 % lidí domnívá, že mobilita je pro lidi příležitostí. Tento názor sdílí méně než 30 % Řeků a Kypřanů. Průměr EU a názory obyvatel ČR se pohybují kolem 45 %. Přesvědčení, že změna zaměstnání vždy po několika letech je po lidi

prospěšná, sdílí v ČR 60 % lidí, ve Švédsku téměř 80 % a v Dánsku přes 70 %. V Německu, v Rakousku a v Řecku má stejný názor méně než 30 % lidí.

Respondenti předpokládali, že se v příštích pěti letech přestěhují do jiného regionu či země z těchto důvodů: najdou lepší místo (40 %), mají rádi změnu (13 %), jiné důvody (12 %), vyprší jim smlouva (11 %), budou se stěhovat (8 %), budou propuštěni (8 %), nelíbí se jim současné zaměstnání (7 %).

Pramen: European and mobility: first results of an EU-wide survey. Eurobarometer survey on geographic and labour market mobility. Brussels, European Commission 2006. ISBN 92-79-01280-0 (K dispozici v knihovně.)

Čína – přes hranice za vzděláním

Čínská ekonomika v posledních letech roste, přesto však neklesá počet lidí, kteří žijí pod hranicí chudoby. Zákon z roku 1986 stanovil právo každého dítěte na povinnou devítiletou školní docházku. Avšak pro mnoho mladých lidí, kteří žijí v zemědělských oblastech je vzdělávání nedostupné.

V provincii Jün-nan činí roční výdaje na žáka v základním cyklu asi 2000 jüanů (přibližně 200 eur) a v internátní nižším sekundárním cyklu téměř 8000 jüanů. Navíc se tyto výdaje neustále zvyšují a stávají se neúnosné pro rostoucí počet rodin.

Na okraji Jün-nanu v okrese Longchuan přechází mnoho školáků každodenně hranici do Barmy, kde navštěvují školu v „ulici cizinců“. Tento fenomén se objevil poprvé v roce 1996 a od té doby trvá. Je doprovázen znepokojivým snižováním docházky do venkovských škol v Jün-nanu.

Ze 128 okresů Jün-nanu je 73 zařazených mezi chudé regiony a sto z nich je podporováno státem. Každoročně se přes pět miliónů lidí dostane pod hranici chudoby. Nejnovější odhady mluví o jednom miliónu chudých žáků. Rodiny, které nemohou platit výdaje na vzdělávání, zapisují své děti do škol na druhé straně hranice.

Za hranicí v Barmě žije početná čínská kolonie. V blízkosti stojí budhistická škola pro čínské emigranty. Je soukromá a spravovaná Číňany. Z politických důvodů (škola se nachází na barmském území) je zaregistrována jako modlitebna. Poskytuje vzdělávání od prvního do devátého ročníku podle čínského vzdělávacího systému. 21 tříd pojme přibližně 730 žáků. 26 členů učitelského sboru je většinou najímáno v místě, někteří učitelé jsou penzionovaní nebo propuštění ze škol v Jün-nanu. Jsou mezi nimi i bývalí žáci s vysokoškolským diplomem.

Vyučování angličtiny začíná od prvního ročníku základní školy. To je jedním z důvodů, proč čínští rodiče dávají své děti do této školy, kde se mohou učit také barmsky. Barmští žáci chodí do této školy zase proto, aby se naučili čínsky.

Existuje také opačný jev. Barmánci, kteří posílají své děti studovat do Číny, nebo kteří vzhledem ke zlepšení vztahů mezi oběma zeměmi odcházejí do Číny pracovně a zároveň tam dávají své děti do školy. Bohatí Barmánci posílají své děti do renomovaných čínských škol. Vietnam se začíná také usmiřovat se svým mocným sousedem a nabízí konkurenční vzdělávání v regionech hraničících s Čínou. Přijal odlišná opatření pro rozvoj svého vzdělávacího systému, který v mnoha ohledech předčí čínský systém. Vietnamská vláda navíc nabízí obyvatelům žijícím blízko hranic celou řadu finančních podpor, které umožňují bezplatně vzdělávat všechny děti školního věku. Tato politika ovlivňuje život čínského obyvatelstva v autonomní oblasti Kuang-si a v provincii Jün-nan. Některé Číňany podnítla k emigraci do Vietnamu a k tomu, aby posílali děti do vietnamských škol, kde mají stejné výhody jako Vietnamci. Někteří čínští učitelé se chopili příležitosti a odešli učit do Vietnamu, kde si vydělávají čtyřikrát až pětikrát více než v Číně.

Provinciální vláda v Jün-nanu nezůstala lhostejná k úniku dětí do Barmy nebo Vietnamu. Od roku 2000 uvolnila zvláštní fondy na zavedení systému trojího osvobození (osvobození od výdajů na nákup učebnic, školních potřeb a různých jiných výdajů) pro žáky některých základních škol v příhraničí. Od té doby se situace značně zlepšila.

Finanční potíže okresů v Jün-nanu však přetrvávají. Mnohé musejí čerpat provinciální subvence, aby mohly zajistit platy pro učitele, a nemají prostředky na investice do vzdělávání. Při udržování současného vzdělávacího systému mohou spoléhat jen na zvláštní fondy přidělované státními nebo provinciálními úřady. Počty učitelů a jejich kvalifikace v příhraničních oblastech jsou nedostatečné, což je další závažný problém. Učitelé z chudých hornatých regionů mají velmi málo kontaktů s okolním světem a jejich všeobecné vzdělání tím trpí. Čínská vláda bude muset zintenzívnit své úsilí, neboť důsledky této nouze se mohou zhoršovat. V roce 2007 hodlá dát všem žákům z chudých rodin učebnice zdarma. Bude se to týkat 14 miliónů dětí žijících v 592 okresech ve středu a na západě země.

Pramen: Dubosq, François: Chine. Traverser la frontière pour aller étudier. L'Enseignement technique, 2005, č. 208, s. 33.

Čínsko-německá spolupráce ve vzdělávání

Německá firma Bayer AG sdružuje kolem 350 podniků působících v Německu, v Evropě, v Severní Americe a na Dálném východě. V souvislosti se zahájením nové výroby v Caojingu (nedaleko Šanghaje) rozhodlo vedení firmy o přijímání místních pracovníků připravovaných v čínské odborné škole, které firma Bayer prostřednictvím své složky Bayer Industry Services poskytne expertní pomoc.

Bayer Industry Services mají kolem 280 zaměstnanců, kteří nabízejí společnostem koncernu Bayer i externím zákazníkům doma i v zahraničí kompletní paletu služeb ve vzdělávání a dalším vzdělávání. Služby zahrnují například:

- vzdělávání na pěti místech společnosti Bayer v Německu, kde se vzdělává kolem 2100 učňů ve více než 20 učebních oborech;
- sdružené vzdělávání s firmami v regionu, které vytváří dalších 175 učebních míst;
- „Startovní pomocný program“ podporující handicapované mladistvé, kteří nesplňují požadavky pro profesní přípravu, dokud nedosáhnou požadované zralosti;
- vzdělávání v zahraničí, např. zde popsaná spolupráce (společnosti Bayer v zahraničí vzdělávají v duální profesní přípravě nebo v duálním studiu podle německého vzoru kolem 200 mladých lidí);
- další vzdělávání s rozmanitou nabídkou seminářů, školení a e-learningových modulů na různá témata;
- podpora v oblastech rozvoje organizace a personálního rozvoje.

Spojení mezi Čínou a společností Bayer sahá až do roku 1882, kdy byly na čínském trhu poprvé nabízeny výrobky (barvy) této společnosti. Dnes Čína s obratem kolem 1,1 miliardy EUR představuje pro Bayer druhý nejdůležitější trh v Asii (po Japonsku). U 24 společností pracuje kolem 2700 zaměstnanců. Společnost Bayer naplánovala novou výrobu v městě Caojing, vzdáleném asi 70 km jižně od Šanghaje. Odtud se má zásobovat asijský a pacifický prostor surovinami pro výrobu laků, polyuretanové pěny apod. V dubnu 2003 již jeden podnik zahájil výrobu surovin pro výrobu laků, další začal vyrábět koncem roku 2004. Ostatní výrobní zařízení budou uváděna do provozu postupně.

Dodávkami na čínský trh se vytvoří nová pracovní místa u moderních zařízení vyžadujících kvalifikace na vysoké úrovni, které předpokládají tři až čtyřletou profesní přípravu. Zemská společnost Bayer v Číně (*Bayer-Landesgesellschaft in China* – BCL) se proto rozhodla pro spolupráci s jednou čínskou profesní školou. Uvažovala také o zřízení vlastního podnikového vzdělávání podle německého vzoru, to však z finančních a časo-

vých důvodů zavrhla, zvláště kvůli nákladnému schvalovacímu řízení.

Odborník na vzdělávání z Bayer AG navštívil školy, které přicházely v úvahu a byly doporučeny pracovníky Spolkového ústavu odborného vzdělávání¹ (BIBB) a Společnosti pro technickou spolupráci, a došel k závěru, že vzdělávání chemických operátorů v Číně je z hlediska teoretických obsahů srovnatelné s profesní přípravou německých chemiků. Za závažný nedostatek však považoval příliš krátká přírodovědná a chemicko-technologická praktika. Zjistil, že v Číně je ve srovnání s Německem ve třídě více žáků, kteří jsou vedeni k učení se z paměti a ke sborovému projevu při „dialogu“ s učitelem. To neodpovídá západním představám samostatného učení. Navrhl zřízení učební laboratoře a výrobní linky v malém měřítku, kde by žáci byli školeni v moderních technologických a měřicích postupech ve spojení s praxí. Vyučování by mělo probíhat v anglickém jazyce. K posílení vztahu s praxí by se měl jeden čínský učitel jako „multiplikátor“ blíže seznámit se vzděláváním u společnosti Bayer v Německu.

BCL tyto návrhy akceptovala. Další odborník z Bayer AG působil na podzim 2001 čtyři týdny jako poradce v oblasti obchodu se zaměřením na obsah a průběh prvního školení pro vedoucí směn a mistry u zařízení na zpracování surovin pro výrobu laků. Ten vytvořil „jízdni řád“ spolupráce s čínskou školou. Po zhruba jednoročním pobytu v Číně převzal následující úkoly:

- vytvoření konceptu učební laboratoře/linky ve vybrané škole a týmu pracovníků zodpovědných za zařízení;
- spoluúčast při výběru vhodných žáků pro zřízení „třídy Bayer“ s doplňkovými vyučovacími moduly;
- poskytování rad učitelům při aktualizaci kurikul a zavádění samostatného učení orientovaného na proces;
- poskytování poradenství vedení budoucího podniku a organizování školení pro pracovníky dalších zařízení, která se instalují, např. zařízení na výrobu polykarbonátů.

Odborníkem je zaměstnanec společnosti Bayer, který po maturitě, profesní přípravě pro zaměstnání odborného chemika a po dalším podnikovém vzdělá-

vání pro práci mistra v chemickém průmyslu získal v podniku rozsáhlé zkušenosti v profesní přípravě i v dalším vzdělávání. Ten znovu prověřil školy přicházející v úvahu pro spolupráci, konkrétně z hledisek praktického vzdělávání, nákladů a užitku. Nakonec se kooperačním partnerem stala *Shanghai Petrochemical Academy*. Zařízení funguje od roku 1978 jako profesní škola připravující pro povolání v chemii, mechanice, v elektrotechnice a v hotelnictví a nachází se v Caojingu v sousedství společnosti *Shanghai Chemical Industry*, kde Bayer instaluje svá zařízení. Škola má kolem 5500 žáků a 500 zaměstnanců, z toho 200 učitelů. Má zkušenosti ze spolupráce s domácími i zahraničními firmami a o kooperaci se společností Bayer projevila velký zájem.

Ve smlouvě o spolupráci se společnost Bayer zavázala financovat vybavení učebního zkušebního provozu a laboratoře včetně dílny pro montáž potrubí určených pro profesní přípravu chemiků (*Bayer Training Plant*) a působení německého odborníka jako poradce. Škola se zavázala, že dá *Bayer Training Plant* k dispozici novou budovu.

Spolupráce je zpočátku naplánovaná na deset let. Jedním z jejích cílů je aplikace německého duálního systému – zde se adjektivem „duální“ rozumí doplnění teorie praktickými zkušenostmi – přičemž se bude dostatečně brát zřetel na místní poměry. Formy vzdělávání jsou koncipovány pro kvalifikované zaměstnance v chemické výrobě, operátory. Ti se mají naučit rozumět zařízením prakticky i teoreticky tak, aby věděli, co dělají, a jak zařízení na jejich zásahy reagují.

Smlouvou o spolupráci se řídí také zařízení s „třídami Bayer“, jejichž žáci jsou vybíráni za účasti BCL. Žáci absolvují provozní praxi na zařízeních společnosti Bayer s vyhlídkou na budoucí zaměstnání.

První třída Bayer zahájila výuku na podzim roku 2002 s 36 žáky. Počet žáků se řídil jednak předpokládanou potřebou zaměstnanců pro výrobu v roce 2004, jednak počtem míst v laboratořích a ve zkušebním provozu, která má *Bayer Training Plant* k dispozici.

Vzdělávání operátora pro chemickou výrobu v *Shanghai Petrochemical Academy* (SPA) trvá dva roky na nižší střední škole a další dva roky na vyšší střední škole. Žáci přecházejí ze šestileté základní školy na nižší stupeň střední školy zpravidla ve věku 13 až 14 let. V prvním ročníku nižšího stupně probíhá orientace a příprava na profesi. Ve druhém ročníku začíná odborná výuka. Pak také probíhá výběrový workshop pro třídu Bayer.

Třetí ročník vzdělávání na SPA má čistě školní formu. Teprve ve čtvrtém ročníku žáci navštěvují *Bayer Training Plant*, kde mají praktickou výuku v laborato-

ři, ve zkušebním provozu a při montáži potrubí vždy po čtyřech týdnech. Na to navazuje osmitýdenní praxe v zařízeních Bayer. V podniku žáci procházejí všemi provozy za dohledu zaměstnanců podniku pověřených vzděláváním, tutorů, i německého odborníka popř. jeho čínské asistentky. Zvláštní důraz se klade na to, aby žáci byli na místě seznámeni se standardy bezpečnosti a ochrany životního prostředí, které platí v zařízeních Bayer po celém světě. Jednou týdně se žáci scházejí se svými tutory k hodině věnované dotazům. Žáci jsou rozděleni do skupin po dvanácti, jedna skupina absolvuje podniková praktika, ostatní dvě až tři skupiny se školí na cvičném zařízení.

Ve třetím ročníku profesní přípravy, se kurikulum třídy Bayer obohatí (např. o chemickou technologii, měřicí a regulační techniku) a sjednotí s organizací podnikového učiva. Žáci mají čtyři hodiny vyučování angličtiny týdně, které je povinné též z bezpečnostních důvodů, protože všechny podnikové materiály jsou v angličtině.

Interaktivní vyučování západního stylu nelze použít kvůli nevhodným podmínkám. Malé místnosti tříd, počet žáků ve třídě často převyšující 45 a nadměrný hluk způsobený nedostatečnou izolací stavby to nedovolují. Žáci nejsou zvyklí se ptát, obávají se, že se zsměšní, když něčemu neporozumí.

Německý odborník mohl s přibývajícím zkušenostmi z čínského prostředí lépe vytvořit základy pro čínský způsob vyučování a přizpůsobit vzdělávání čínské kultuře. Nechtěl nutit učitele a žáky ke změně, spíše využíval vlastního vyučování k tomu, aby jim demonstroval jiný styl výuky. Ve cvičném zařízení byly skupiny žáků mnohem menší, takže bylo jednodušší stimulovat žáky ke kladení otázek.

Aktivnější učební kulturu podporují také plánované hospitace učitelů z *Shanghai Petrochemical Academy* u společnosti Bayer v Německu, které jsou také součástí dohodnuté spolupráce.

Na jaře 2004 předal německý odborník svou funkci čínské kolegyni. Bude se do Caojingu ještě podle potřeby vracet a poskytovat školení. Všech 36 žáků první třídy Bayer složilo v roce 2002 zkoušku a byli až na výjimky přijati společností Bayer.

---

¹ Pracovníci BIBB působí v Číně jako poradci pro odborné vzdělávání již delší dobu. Viz *Čínské odborné vzdělávání a západní učební metody*. Zpravodaj, 2000, č. 9, s. 10; *Připravené změny v čínském systému vzdělávání*, 2000, č. 3, s. 6-7.

Pramen: Bausch-Weirauch, Helgard – Schulte, Walter: *Schul-Industrie-Kooperation in der beruflichen Bildung bei Bayer in China – ein Erfahrungsbericht*. *Berufsbildung und Wissenschaft und Praxis*, 2005, č. 1, s. 35-37.

Volba povolání v Německu

Článek z německého časopisu se zabývá procesem volby povolání, a tím, jakou úlohu v tomto procesu hrají rodiče, škola, podniky, profesní poradenství a přátelé. Autor článku je dlouholetý pracovník v oblasti profesního poradenství a volby povolání.

Historie volby povolání

V cechovním řemesle koncem 16. století nebylo zvykem měnit profesi v průběhu profesní přípravy. Proto bylo třeba správně se rozhodnout již před vstupem do učení. Chtěl-li se mladý člověk vyvarovat hrubé chyby, musel se před rozhodnutím pro nějakou profesi s touto profesí bezprostředně seznámit a získat zkušenosti ve světě práce. Proto byla do učení zařazena zkušební doba, během níž si učeň i mistr ověřovali správnost volby.

Tehdejší školy také neposkytovaly přípravu na učení v řemesle, v manufakturách nebo v uměleckých oborech. Rozhodnutí o způsobilosti bylo ponecháno na učitelích. Rozhodnutí rodičů pro povolání otce bylo obvykle považováno za motivované sobeckými důvody.

V 18. století byly vydány rozsáhlé lexikony, v nichž byly popsány jednotlivé profese. To však znamenalo rezignaci na důkaz praktické způsobilosti. Za východisko z této situace se považovalo profesní poradenství, na které dohlížel stát.

Co je povolání?

Úspěšná volba povolání předpokládá, že člověk může přesně definovat předmět svého snažení. Povolání je některými odborníky považováno za společenské postavení s vlastní strukturou, která má různé vztahy k ostatním strukturám ve společenském prostředí.

V moderní společnosti se naplnění celého života pouze profesí stalo již výjimkou. Také v tomto „částečném významu profese“ je však profesní činnost v naší kultuře stále ještě nejdůležitějším faktorem pro sociální určení lidského života, neboť již základní potřeba sociální jistoty, trvanlivost určitého a pozitivního způsobu života požaduje více než pouze vydělávat prací peníze. V profesních teoriích se kontinuita činnosti, tedy charakteristický znak trvání, stále ještě považuje za hlavní znak profesní činnosti. Toto trvání mezitím potlačily známky změny a mobility.

Německý výbor pro profesní poradenství

Problémy, které přinesly změny a mobilita, vedly v roce 1913 k založení Německého výboru pro profesní poradenství (*Der deutsche Ausschuss für Berufsberatung*). V roce 1922 byl vydán zákon o zprostředkování práce. Z jeho hlavních záměrů vycházela další zákonná opatření. V roce 1923 byla vydána ustanovení pro profesní poradenství a v červenci 1927 byl vydán Zá-

kon o pojištění nezaměstnaných a zprostředkovávání práce nezaměstnaným. V tomto zákoně již poradenství nebylo žádným „úkolem navíc“, nýbrž bylo zavedeno jako povinnost, zaujímal však až druhé místo po úkolech pracovní správy a zprostředkování práce.

Před vydáním tohoto zákona byl zahájen další pokus. V březnu 1927 se diskutovalo na téma „škola ve službě profesní výchovy a profesního poradenství“. Zákon byl však výnosem Pruského ministerstva obchodu a průmyslu zrušen. Výnos poskytl Říšskému úřadu práce monopol na trh práce a tím také na profesní poradenství.

V roce 1969 byl novelizován Zákon o pojištění nezaměstnaných a zprostředkovávání práce nezaměstnaným Zákonem o podpoře práce, ve kterém bylo profesní poradenství zdůrazněno jako významný úkol.

V roce 1971 vydala Konference ministrů kultury usnesení týkající se profesního poradenství, které vedlo ke změnám. Spolkovému úřadu práce sice zůstal monopol poradenství zdánlivě zachován, ale významný úkol dostala škola. „Škola poskytuje základní znalosti týkající se hospodářského světa a světa práce a doporučuje návštěvu zařízení profesního poradenství“.

Od dob nastíněného historického vývoje nepřestaly spory o tom, jakou pomoc mladiství potřebují a kdo jim tuto pomoc může nejlépe poskytnout.

První část otázky se dá snadno zodpovědět. Mladí lidé potřebují informace o profesích a emocionální podporu v době přechodu, kdy se rozhodují v nejistotě. Obtížnější je uvažování o tom, kdo může informace a emocionální stabilizaci nejlépe poskytnout.

U obou těchto skupin poradců, „profesních“ a „osobních“, se používají různé postupy a obsahy. Profesní poradci nabízejí nejvhodnějšími prostředky cílená, systematická fakta získaná na základě vědeckých empirických metod vzdělanými odborníky, zatímco osobní poradci zůstávají sporadickými, nesystematickými, relativně nezávaznými, ale vysoce angažovanými. Dlouhou dobu se profesní poradci vzhledem k lepší metodické fundovanosti a k vyššímu stupni všeobecnosti poskytovaných informací, pokládali za vhodnější poradce ve srovnání s osobními poradci, u nichž je věcná znalost menší, v procesu generalizace se vyskytují chyby, a kteří velmi často, zvláště rodiče, sledují více představy o statusu povolání než zájmy mladých lidí. Tato hod-

notící diskuse se dostala až do vědeckých kruhů, kde se tvrdilo, že osobní poradci bez teoretické reflexe a empirie dělají z volby profese sáhnutí do losovacího bubnu. Na druhé straně bylo varování před tím, aby se řešení každodenních problémů vyžadovala od vědy. Navzdory větší fundovanosti nabídek informací profesního poradenství, která se dá doložit úspěchy středisek profesního poradenství, fungují paralelně jako velmi úspěšní poradci jiní činitelé, zvláště podniková praxe a rodiče.

Posudek OECD

OECD vypracovala o německém profesním poradenství posudek: Profesní poradenství – Německo 2002. V něm jsou kritizovány nároky na udržení zdánlivého monopolu na profesního poradenství prostřednictvím Spolkové agentury práce (BA). V atestaci se uvádí, že BA je stále ještě příliš byrokratická a hierarchická. Je kritizována za to, že dosud podřizuje poradenské služby zprostředkovávání míst. Kromě byrokracie v poradenství se jí vytýká, že své poradce nedostatečně profesně vzdělává. V posudku se požaduje, aby se poradenství ve vzdělávacích zařízeních posílilo, a to v této souvislosti znamená zvýšení kompetence škol v profesním poradenství ve smyslu iniciativ z roku 1927.

Školy musejí dbát na to, jakým způsobem žákům informace nabízejí. Žáci dojdou v procesu volby povolání k rozhodnutí snáze, mají-li při něm k dispozici systematické, věcné a obsažné informace.

To, co platí pro jiné rozhodování, platí i zde: Množství zpracovaných informací nemá žádnou souvislost s cílovým užitkem. Větší množství informací nevede bezpodmínečně k tomu, že se učiní lepší rozhodnutí. V rozhodovacích situacích je schopnost vnímat a zpracovávat informace mnohem omezenější.

Existuje pozitivní souvislost mezi intenzitou poptávky po informacích a efektivností rozhodování. K tomu musí být poskytování informací a poptávka po nich ve stálé interakci. Požaduje-li hledající ještě další informace, měla by být jeho potřeba uspokojena.

Poskytuje-li se profesní poradenství ve škole, žáci jej buď neocenují a dostatečně nevnímají, nebo ho odmítají jako neatraktivní. Proto by do celkového konceptu, který je třeba vytvořit, mělo být zařazeno i osobní poradenství, které by v očích žáků bylo velmi důležité.

Rodina a volba povolání

Monografie Rodina a volba povolání (*Familie und Berufswahl*, 2002) zveřejnila výsledky rozsáhlé studie.

Výpovědi žáků v průzkumu dokazují, že vzájemné kontakty v rodinách a představy o pokud možno harmonickém rodinném životě neustupují, vliv rodičů je intenzivně a vědomě vnímán. To bylo ověřeno dotazem, který se týkal rozhovorů na téma povolání. Rodi-

če představují pro děti emocionální záchytný bod. Rodiče, kteří se svými dětmi hovoří o jejich problémech, jim také poskytují rozhodující pomoc při volbě povolání.

Na rozhodování dětí mají největší vliv (60,4 %) rodiče. Po nich následuje podniková praxe. Ta ovlivňuje, jak se ukázalo v průzkumu, mnohem více chlapce než dívky. Ukázalo se také, že podniková praxe získává při diferenciovaném hodnocení nejvyšší hodnotu ve školním roce, kdy bylo hodnocení skutečně provedeno. To všeobecně potvrzuje celkový výsledek projektu, že totiž informace různého významu se musejí vzájemně doplňovat.

Rodina jako informátor

V průzkumu se také potvrdila domněnka, že rodina je nadále v procesu profesní a předprofesní socializace nejdůležitějším prvkem. Zvláštní význam školy při přípravě na volbu povolání nebyl zjištěn, i když trend jejího vlivu stoupl. Vliv rodičů však nespočívá v nařizování a dirigování. Rodiče jsou připraveni poradit a pomoci, nechťejí však většinou dětem nic předepisovat. Mladí lidé se chtějí rozhodovat sami. Rodiče se hlavně snaží shromáždit co nejvíce informací, s blízcím se termínem rozhodování se jejich aktivita v této oblasti zvyšuje. Existuje korelace mezi stupněm vzdělání rodičů a hledáním podpory na úřadu práce. Čím je vzdělání rodičů vyšší, tím hodnotí společné návštěvy na úřadu práce jako méně důležité. Za příčinu tohoto jevu se považuje domnělá dostatečnost vlastní kompetence.

Velmi často se o volbu profese svých dětí nestarají oba rodiče stejnou měrou. Rodičovský dotazník většinou vyplňují matky. Zdá se, že větší celkový vliv mívá otec. To by znamenalo, že se matkám přisuzuje v otázkách volby povolání malá kompetence. Existuje také rozdíl mezi matkami, které jsou zaměstnané, a matkami, které jsou v domácnosti. Otcům se v poradenství pro volbu povolání připisují spíše věcné kompetence. Totéž platí pro zaměstnané matky, na jejichž rady berou děti větší ohled, než na rady matek v domácnosti. V každém případě zmiňuje připravenost rodičů k diskusím o volbě povolání u žáků nejistotu v plánování budoucí profese a pracovního života. Rodiče fungují při rozhodování svých dětí o volbě povolání jako pomocníci zvláště v emocionální oblasti.

Podniková praxe

Podniková praxe má velkou hodnotu tam, kde jde o získávání informací o konkrétních profesích, které jsou považovány pro volbu povolání za zvláště důležité. Význam profesního poradce tady ustupuje do pozadí, i když do značné míry závisí na tom, co profesní poradce dokáže poskytnout ve srovnání s informačním zdro-

jem, jakým jsou Střediska informací o povoláních při úřadech práce (*Berufsinformationszentrum* – BIZ). To je také ovlivněno dostupností BIZ, která je na venkově poněkud horší. Vliv učitelů je na poli volby povolání zanedbatelný, i když existují výjimky. Přitom je třeba zmínit se o tom, že učitelé připravují a vyhodnocují provozní praxi, a tak mají nepřímý vliv na její využívání v procesu volby povolání.

Podniková praxe však nemá být připravována izolovaně od ostatních fází profesní orientace. Při procesu volby povolání se mladí lidé nemohou spokojit s jedním informátorem nebo institucí.

Přátelé jako poradci

V návaznosti na vliv rodičů byly rozsáhlým průzkumem v terénu zkoumány vlivy na utváření profesního přání v okruhu přátel.

Vliv skupin přátel při přípravě na rozhodování o volbě povolání vzrostl. Je třeba jej označit jako spolu-rozhodující. Tento vliv byl významný již dříve, dosud však nebyl podroben exaktní srovnávací analýze. Jak dalece je možné považovat informace za určující a věcné zůstává nejasné. Mladí lidé stabilizují, nebo destabilizují své sklony podle emocionálního vlivu přátel. To ukázaly rozdíly mezi působením velmi malých skupin, které se vyskytují častěji u dívek, a působením velkých skupin.

Vliv rodičů není zatěžován působením skupin přátel. Spíše se může hovořit o shodném rozdělení úloh

mezi oběma. Opatrně lze hovořit také o stabilizujícím působení.

Ústřední komunikační oblastí je diskuse ve skupinách, které se nepovažují za hierarchické. Zčásti to slouží k přenášení nepřesných znalostí o profesním světě, avšak v této fázi nejistoty a nejasnosti to emocionálně stabilizuje vyhlídky v budoucnu.

Ze shromážděných údajů se dá usoudit, že skupiny přátel mají vliv na utváření profesního přání, podmíněného projevy specifickými pro dané stratum.

Při vlastní volbě povolání dochází k výměně myšlenek a názorů prostřednictvím znalosti profesních přání přátel, která může mít vliv při volbě vlastního povolání. To se také odráží v požadované profesi uvnitř daných profesních sfér. Vztahy ve skupinách přátel do značné míry též určují specifikaci povolání podle polí.

Nutnost spolupráce

Bez spolupůsobení všech poradenských a informačních činitelů nelze v profesní orientaci dosáhnout optimálního výsledku. Je třeba vytvořit opravdové partnerství, mezi rodiči, učiteli, profesními poradci a mistry profesní výchovy. Funkce profesních poradců musí být v této souvislosti přesně určena a vymezena.

Pramen:

Beinke, Lothar: Elternhaus, Schule, Betriebe, Berufsberatung und Freundesgruppen: Ein Netzwerk für die richtige Berufswahl. Wirtschaft und Berufserziehung, 2005, č. 5, s. 19-23.

Publikování vědeckých prací

Evropská komise zadala prostřednictvím Generálního ředitelství pro výzkum zpracování studie ekonomického a technického vývoje na trhu vědeckých publikací v Evropě. Výsledky studie byly zveřejněny ve stejnojmenné publikaci.

Publikování v odborných časopisech plní dvě funkce. Jednou je osvědčení o tom, že autor či autoři přišli s novými poznatky (obdoba patentu v technice), druhou funkcí je rozšiřování těchto poznatků. Problém je v tom, že ceny odborných časopisů v posledních 30 letech vzrostly v důsledku stoupajících nákladů na papír, tisk apod. To s sebou nese pokles počtu odběratelů, snížení nákladu a opět zvýšení cen.

Odborné časopisy v současné době objednávají většinou jen knihovny, které je zprostředkovávají vědec-

kým pracovníkům. Studie zvažovala též možnost pouze elektronického publikování časopisů. To je však spojeno s problémy s vyhledáváním starších příspěvků. Co je jednou vytištěno v papírovém časopise, to lze kdykoliv znovu vyhledat. Životnost archívu elektronických časopisů je závislá na tom, zda se vydavatel udrží na trhu, zda jeho webová stránka zůstane zachována a s ní i přístup k dříve publikovaným příspěvkům.

Pramen: Study on the economic and technical evolution of the scientific publication markets in Europe. Final Report – January 2006. Brussels, European Commission, Directorate-General for research 2006. 108 s. ISBN 92-79-01029-8
Publikace je v elektronické podobě k dispozici v knihovně.

Redcom a spolupráce odborných časopisů

Redcom (Réseau européen de dissémination en éducation comparée) je Evropská síť pro rozšiřování (výsledků výzkumu) ve srovnávací pedagogice. Její snahou je vytvořit otevřenou, multilingvní a multimediální síť podporující rozšiřování informací o výzkumu a politice vzdělávání vyplývajících z mezinárodních srovnávání ve vzdělávání a určených odborné veřejnosti.

První fází budování sítě je dvouletý projekt financovaný Generálním ředitelstvím EU pro výzkum. Projekt koordinuje Evropský ústav vzdělávání a sociální politiky (*Institut européen d'éducation et de politique sociale – IEEPS*) a partnery jsou Vědecké středisko pro výzkum vysokých škol a světa práce (*Wissenschaftliche Zentrum für Berufs- und Hochschulforschung – WZ I*) z univerzity v Kasselu a Evropský ústav pro podporu inovací a kultury ve vzdělávání (*Institut Européen pour la Promotion des Innovations et de la Culture dans l'Education – EPICE*). *European Journal Vocational Training* (vydává Cedefop) se k projektu připojil v červenci 2004.

V rámci projektu jsou rozvíjeny tři hlavní aktivity. První je onlinová observatoř specializovaná na evropský výzkum a politiku vzdělávání a profesní přípravy, která zahájila činnost v únoru 2004.¹ V současné době obsahuje webová stránka shrnutí o evropských perspektivách (mapující Evropu vzdělávání a Lisabonský proces), tematické soubory o Boloňském procesu a celoživotním učení a první tematický soubor o výzkumu vysokoškolského vzdělávání. Řeší se otázky uspořádání a periodicity onlinových publikací.

Druhou aktivitou byl seminář pořádaný v březnu 2005 pod názvem Vytvoření evropské báze znalostí o vzdělávání: potenciál výzkumu podporovaného EU v oblasti neškolního vzdělávání (to v této souvislosti znamená odborného vzdělávání a přípravy, vysokoškolského vzdělávání a vzdělávání dospělých). Výsledky semináře byly publikovány na webové stránce onlinové observatoře. Zjištění lze shrnout do několika bodů:

- spolupráce měnících se týmů expertů s nadnárodními zkušenostmi přináší pravděpodobně nejlepší možné výsledky při vytváření evropských znalostí;
- je třeba usilovat o validaci dostupných informací a o přenos výsledků výzkumů do praxe; výsledky projektu by měli hodnotit pokud možno stejní evaluátoři, kteří vybírali návrhy;
- priority evropského výzkumu by měli definovat političtí činitelé a výzkumníci společně se sociálními partnery. Některá témata nejsou zahrnuta do nadnárodního výzkumu, a proto zasluhují zvláštní pozornost politických činitelů;

- prezentace znalostí podle různých kontextů je důležitým úkolem, kterým se většinou nemohou zabývat výzkumní pracovníci; měli by být školeni „pracovníci pro organizaci znalostí“;
- existují různé prostředky pro rozšiřování znalostí, z nichž nejdůležitější je Internet;
- znalosti vztahující se k politice jsou závislé na čase a nestabilní; monitorování je důležité pro ukládání poznatků vyplývajících z nadnárodních projektů, měly by být budovány databáze poskytující přístup k longitudinálním informacím.

Třetí aktivita se týká časopisů, v nichž budou v pravidelných intervalech publikovány články na společné téma. Čtyři spolupracující časopisy jsou: *European Journal Vocational Training*² (zaměření: odborné vzdělávání a profesní příprava), *European Journal of Education – EJE* (zaměření: výzkum a analýza vzdělávací politiky), *Politiques d'Éducation et de Formation – POLEF* (zaměření: politika vzdělávání a profesní přípravy) a *Die Hochschule* (zaměření: vysokoškolské vzdělávání).

35. číslo časopisu *Vocational training* je podle redakce průlomové. (Dokumentační záznamy z tohoto čísla jsou otištěny na další stránce.) Zabývá se převážně vysokoškolským vzděláváním v přírodních vědách a v technice. Název tematického čísla je Přírodovědné studium v Evropě: problém pro odborné vzdělávání a přípravu. Podobná tematická čísla mají i další tři časopisy: EJE (prosinec 2005) – Přírodovědné studium v Evropě a ERA; POLEF (prosinec 2005) – Přírodovědné studium v Evropě, komparativní přístup; Die Hochschule (říjen 2005) – Přírodovědné studium v Evropě.

¹ <http://www.e-education-europe.org>; viz *Webová stránka evropského vzdělávání. Zpravodaj, 2004, č. 4, s. 5.*

² *Název časopisu je doplněn upřesněním European Journal, které má podobu podnázvu (výrazně menší písmo na titulu, v záhlaví stránek umístěno za názvem), při citaci se však přesunuje na začátek, takže časopis je uváděn jako European Journal Vocational Training, někdy též European Journal Vocational Training. Vzhledem k této nejednotnosti zůstáváme pro naše potřeby u názvu Vocational training.*

Pramen: Redcom: Réseau Européen de Dissémination en éducation COMparée. Vocational training, 2005, č. 35, s. 5-7.

Co nového v časopisech

<p>Vocational training</p> <p>Convert, Bernard Europe and the crisis in science-based occupations. [Evropa a krize v přírodovědeckých povoláních.] Vocational training, 2005, č. 35, s. 8-11.</p> <p>V úvodním článku tematického čísla autor analyzuje situaci v přírodovědném vzdělávání v jednotlivých evropských zemích a srovnává ji se situací v Japonsku a v USA. Podrobněji probírá vzdělávací programy Německa, Itálie a Francie, které podle jeho názoru ukazují tři odlišné typy vztahu mezi odborným vzděláváním a zaměstnáním. V Německu je to úzké sepětí světa práce s vysokoškolským vzděláváním, v Itálii geografické rozdělení vysokoškolského vzdělávání a ve Francii strukturální trend v poskytování odborného vzdělávání a v poptávce po něm.</p>	<p>Haas, Joachim The situation in industry and the loss of interest in science education. [Situace v průmyslu a ztráta zájmu o přírodovědné vzdělávání.] Vocational training, 2005, č. 35, s. 21-27, 1 tab., 4 grafy, lit. 28.</p> <p>Na příkladu Německa se ukazuje cyklická odchylka v počtu studentů přírodovědných oborů na vysokých školách. Příčiny této oscilace jsou zkoumány na cyklu z 90. let a dochází se k závěru, že mechanismem těchto fluktuací je pavučinový model. Model stanovuje rekurzivní smyčku mezi trendy v přijetí ke studiu v nějakém oboru a trendy na trhu práce spojené s tímto oborem. Nutné podmínky pro aplikaci modelu: elasticita kapacity vysokoškolského vzdělávání a segmentace trhu práce.</p>
<p>Convert, Bernard – Gugenheim, Francis Scientific vocations in crisis in France: Explanatory social developments and mechanisms. [Přírodovědecká povolání ve Francii v krizi: vysvětlující sociální vývoj a mechanismy.] Vocational training, 2005, č. 35, s. 12-20, 7 tab., 3 grafy, lit. 11.</p> <p>Univerzity, které přijímají všechny uchazeče s baccalauréatem, absorbovaly v letech 1985-1995 jinde odmítnuté zájemce o studium. Od poloviny 90. let klesá počet studentů v přírodovědných oborech, především v důsledku sociálně-demografických změn a zvýšení nabídky výběrového studia. Držitelé přírodovědného baccalauréatu již nepatří mezi premianty. Studenti se vyhýbají přírodovědnému studiu, protože je náročnější a méně ekonomicky výhodné než jiné obory. Článek je doplněn popisem systému vysokoškolského vzdělávání ve Francii.</p>	<p>Triby, Emmanuel Changes and issues in the validation of experience. [Změny a problémy ve validaci praktických zkušeností.] Vocational training, 2005, č. 35, s. 43-53, 3 tab., lit. 16.</p> <p>Článek analyzuje hlavní směry v pravidlech pro validaci praktických zkušeností ve Francii a uvádí, co tyto změny znamenají pro společnost. Zabývá se praktickými postupy validace prováděnými na univerzitách a důsledky validace praktických zkušeností pro ekonomiku, společnost a pro samotné univerzity. Publikovaná analýza umožňuje pochopit, jak je problém validace zkušeností spojen se současnou ekonomickou globalizací, a vrhá světlo na možnosti celoživotního vzdělávání při snižování nezaměstnanosti.</p>
<p>Biermans, Maarten – Jong, Uulke de – Leeuwen, Marko van – Roeleveld, Jaap Opting for Science and Technology! [Volba přírodních věd a techniky!] Vocational training, 2005, č. 35, s. 28-35, 5 tab., 3 grafy, lit. 13.</p> <p>Nedostatek vysokoškolsky vzdělaných odborníků v přírodních vědách a v technice v Nizozemsku a jeho příčiny. Vysokoškolské vzdělávání je rozděleno na odborné a akademické. Akademické je teoretičtější a má větší prestiž. Absolventi všech středních škol mohou pokračovat ve studiu na odborných vysokých školách, zatímco na akademických vysokých školách mohou studovat jen absolventi šestiletého vzdělávání připravujícího ke vstupu na vysokou školu (<i>Voorbereidend Wetenschappelijk Onderwijs</i> – VWO). Studenti si často nevolí přírodovědné či technické studium proto, že je obtížnější a méně výnosné na trhu práce. Stručný popis vzdělávacího systému.</p>	<p>Hanchane, Saïd – Verdier, Éric Educational routes and family aspirations in France, a panel data approach. [Vzdělávací cesty a aspirace rodin ve Francii, metoda panelu dat.] Vocational training, 2005, č. 35, s. 54-64, 4 tab., lit. 28.</p> <p>V letech 1985-1995 se ve Francii významně zvýšil počet žáků, kteří zůstávají ve školním vzdělávání po 16 letech věku. Tento proces byl do značné míry ovlivněn rozvojem profesního a technického vzdělávání. Článek zkoumá jeden z klíčových aspektů této demokratizace: vytvoření vzdělávacích cest v rámci sekundárního vzdělávání. Ukazuje se, že počáteční neúspěšnost ve vzdělávání nutí rodiny k tomu, aby připisovaly větší význam úspěchu ve vyšším vzdělávání pro uplatnění na trhu práce. Vzdělávací cesty jsou proto výsledkem interakce mezi institucionálními rámci a rozhodnutími jednotlivců. Sociální selektivita různých směrů počáteční profesní přípravy však přetrvává.</p>

Nové knihy v knihovně

Matějů, Petr – Straková, Jana a kol.: **Nerovné šance na vzdělání. Vzdělanostní nerovnosti v České republice.** 1. vyd. Praha, Academia 2006. 411 s.

ISBN 80-200-1400-4

Sg. 25910

Pro přibližně třetinu žáků s nejmenšími studijními předpoklady představuje odborné vzdělání nejlepší a vlastně jedinou příležitost jak zvýšit svou hodnotu na trhu práce ... Kdyby tito lidé měli pouze všeobecné vzdělání, nemohli by zdaleka soutěžit na trhu práce a propadli by se do nekvalifikovaných profesí. Ještě jinak řečeno: systémy, které neposkytují odborné vzdělávání, nabízejí studijně podprůměrným absolventům středních škol podstatně menší návratnost investic do vzdělání než systémy, které připravují přímo na specifické profese. Oproti tomu málo standardizovaný a strukturovaný systém – jako je v USA – vede k tomu, že absolvent střední školy, který nevstupuje rovnou na vysokou školu, prochází poměrně dlouhým obdobím hledání optimálního zaměstnání (floundering), což je mnohými nahlíženo jako zcela neproduktivní období, a tedy neefektivní způsob přípravy ... Pro jiné je to však znak otevřeného systému podporujícího pocit příležitosti a vzestupné mobility.

Vstupujeme do evropského vzdělávacího prostoru. Díl I. Od koncepcí k inovacím vzdělávání. Výroční zpráva o stavu a rozvoji vzdělávací soustavy v České republice za rok 2004. Praha, Ústav pro informace ve vzdělávání 2005. 65 s.

ISBN 80-211-0502-X

Sg. 25871 I

Vstupujeme do evropského vzdělávacího prostoru. Díl II. Vzdělávání a vzdělávací soustava v roce 2004. Výroční zpráva o stavu a rozvoji vzdělávací soustavy v České republice za rok 2004. Praha, Ústav pro informace ve vzdělávání 2005. 93 s. ISBN 80-211-0503-8

Sg. 25871 II

Hádková, Marie – Líněk, Josef – Vlasáková, Kateřina: **Čeština jako cizí jazyk.** Úroveň A1 podle "Společného evropského referenčního rámce pro jazyky. Jak se učíme jazykům, jak je vyučujeme a jak v jazycích hodnotíme". 1. vyd. Praha, Ústav pro informace ve vzdělávání 2005. 317 s. Sg. 25874

Čadská, Milada – Bidlas, Vladimír – Confortiová, Helena – Turziková, Milada: **Čeština jako cizí jazyk.** Úroveň A2 podle "Společného evropského referenčního rámce pro jazyky. Jak se učíme jazykům, jak je vyučujeme a jak v jazycích hodnotíme". 1. vyd. Praha, Ústav pro informace ve vzdělávání 2005. 281 s. Sg. 25875

Holub, Jan a kol.: **Čeština jako cizí jazyk.** Úroveň B3 podle "Společného evropského referenčního rámce pro jazyky. Jak se učíme jazykům, jak je vyučujeme a jak v jazycích hodnotíme". 1. vyd. Praha, Ústav pro informace ve vzdělávání, 2005. 403 s. Sg. 25876

Průcha, Jan: **Moderní pedagogika.** 3., upr. a dopl. vyd. Praha, Portál 2005. 481 s. ISBN 80-7367-047-X Sg. 25884

Ve smyslu právě uvedeného pojmu „edukační proces“ začínají u nás někteří teoretici používat termín edukace. Označují jím souborně tradiční pojem „výchova a vzdělávání“, který je z různých

důvodů nešikovný. Především proto, že je dvouslovný, a tudíž méně operativní než jednoslovný termín. Dále proto, že vyděluje složku „výchova“ a „vzdělávání“, ačkoliv se obě složky v reálném procesu vždy prolínají. Konečně je termín edukace vhodnější i vzhledem k mezinárodnímu úzu – jako ekvivalent anglického termínu „education“.

Zlámalová, Helena: **Distanční vzdělávání.** Učební text pro distanční studium. Praha, Vysoká škola J. A. Komenského 2005. 86 s. Sg. 25887

Jednou z největších výhod distanční formy je nezávislost na vzdálenosti vzdělávaného a vzdávatele. Při současném rozvoji technologií lze studovat teoreticky na jakémkoliv vzdělávací instituci, nezávisle na místě bydliště studujícího. Přesto ale doporučená prezenční setkání nebo povinné tutoriály či letní školy vyžadují osobní přítomnost studujícího na výuce. Čím vzdálenější je škola, tím větší vznikají pro studujícího náklady časové a finanční.

Kalina, Kamil a kolektiv: **Drogy a drogové závislosti. Mezioborový přístup.** 1.díl. 1. vyd. Praha, Úřad vlády ČR 2003. 319 s. ISBN 80-86734-05-6 Sg. 25904

Kalina, Kamil a kolektiv: **Drogy a drogové závislosti. Mezioborový přístup.** 2.díl. 1. vyd. Praha, Úřad vlády ČR 2003. 343 s. ISBN 80-86734-05-6 Sg. 25905

Jedním z důležitých poznatků, o něž se soudobá léčba závislých opírá, je, že neexistuje taková léčba, která by byla vhodná pro každého klienta, a neexistuje takový klient, který by byl vhodný pro kterýkoliv typ léčby. Matching, párování problémů a intervencí, klienta a programu, je klíčovou záležitostí pro jeho konečný úspěch v dosažení uspokojujícího a produktivního fungování ve vztazích, v rodině, v práci a ve společnosti.

Lurker, Manfred: **Slovník symbolů.** Praha, Euromedia Group 2005. 614 s. (Universum) ISBN 80-242-1588-8 Sg. 25906

srp a kosa jsou symboly žní, času smrti, proto atributy Saturna, Chrona a personifikace smrti. Šíva jako pán nad životem a smrtí mnohdy v rukou drží smyčku a srp. V bibli je srp obrazem božího posledního soudu (Jl 4, 13; Zj 14, 15). Srp a kladivo jsou komunisticko-marxistickými symboly.

Zamarovský, Peter: **Příběh antické filosofie. Antická filosofie pro nefilosofy.** 1. vyd. Praha, České vysoké učení technické 2005. 480 s. ISBN 80-01-03354-6 Sg. 25907

V 6. století počítal římský opat, právník a astronom Dionýsius Exiguus datum Kristova narození. Zmýlil se nejméně o čtyři roky. (Při výpočtech neuvažoval ani rok nula, protože se nula na Západě tou dobou ještě nezabydlela. Odtud pak plyne i to, že staletí či tisíciletí začínají až letopočtem končícím jedničkou.) Tato nesrovnalost zpochybňuje tradiční značení letopočtu „před Kristem“ a „po Kristu“.

Kam na školu. Vyšší odborné školy v České republice. Nabídka oborů vzdělávání pro školní rok 2006/2007. Praha, Národní ústav odborného vzdělávání 2006. 40 s. (Vzdělávání - informace - poradenství)

Hlavičková, Zuzana – Svatošová, Jana: **Praktický slovník švédsko-český a česko-švédský**. 1. vyd. Voznice, LEDA 2003. 707 s. ISBN 80-7335-031-9 Sg. 25913

Glossaire européen de l'éducation. Volume 2 - Deuxieme édition. Établissement d'enseignement. [Evropský glosář vzdělávání. 2. svazek – druhé vydání. Vzdělávací zařízení.] 2. vyd. Bruxelles, Eurydice 2005. 210 s. (Glossaire européen de l'éducation, Sv. 2) ISBN 92-79-00169-8 Sg. 25912

Zinnen, Heike: **Wissensmanagement und betriebliches Lernen. Eine Bestandsaufnahme in Ausbildungsbetrieben mit Tipps für die Praxis**. [Znalostní management a podnikové vzdělávání. Inventura v učebních podnicích s pokyny pro praxi.] Bielefeld, Bertelsmann 2006. 100 s. ISBN 3-7639-1073-5 Sg. 25908

Bellaire, Edith – Brandes, Harald – Friedrich, Michael – Menk, Angela: **Zweijährige Ausbildungsgänge – eine Chance für Jugendliche mit schlechten Startchancen? Betriebsbefragungen zu neuen Berufen**. [Dvouleté učební obory – šance pro mladé lidi se špatnými výchozími šancemi? Dotazování podniků na nové obory.] Bielefeld, Bertelsmann 2006. 146 s. (Berichte zur beruflichen Bildung, Sv. 276) ISBN 3-7639-1071-9 Sg. 25866

Dieckmann, Heinrich – Gidion, Gerd – Maier, Erwin – Vennemann, Michael: **Selbstgesteuert Führen lernen. Evaluation der Fernlehrgänge zur Vorbereitung auf die Prüfung "Geprüfter Industriemeister/ Geprüfte Industriemeisterin – Fachrichtung Metall**. [Učit se samostatně řízenému vedení. Evaluace kurzů dálkového vzdělávání pro přípravu na

zkoušku „Zkoušený mistr v průmyslu – odborné zaměření kovo-průmysl.“ Bielefeld, Bertelsmann 2006. 187 s. (Schriftenreihe des Bundesinstituts für Berufsbildung. Materialien zur beruflichen Bildung) ISBN 3-7639-1066-2 Sg. 25873

Znovobjevené knihy

Rabšteinek, Otomar – Poruba, M.: **Lesní rostliny ve fotografii**. 1. vyd. Praha, Státní zemědělské nakladatelství 1983. 260 s. (Lesnictví, myslivost a vodní hospodářství) Sg. 23617

Silenka nadmutá je rostlinou nížin a pahorkatin. Roste sice na suchých půdách, avšak minerálně dosti bohatých. Poněvadž její kořeny prorůstají až do hloubky 1 m, je důležitou průkopnickou rostlinou, zvláště na svazích, které svými hustými kořeny váže, a tak zabraňuje jejich splavování.

Holub, Josef – Lyer, Stanislav: **Stručný etymologický slovník jazyka českého**. Se zvláštním zřetelem k slovům kulturním a cizím. 2. vyd. Praha, Státní pedagogické nakladatelství 1982. 527 s. (Odborné slovníky) Sg. 23621

lakonický – stručný. Přes lat. laconicus z řec. lakonikos lakónský, tykající se krajiny Lakonie, kde obyvatelé byli známi svou úsečností.

lanýž. Asi od laň (v. jelen), protože jeleni rádi vyhrabávají lanýže ze země.

lapálie hovor. maličkost. Z něm. Lappalie od něm. Lappen hadr.

Zajímavé internetové adresy

Na stránkách knihovnického serveru Cedefopu byla v březnu letošního roku zveřejněna publikace s názvem **Education and training 2010. Main policy initiatives and outputs in education and training since the year 2000**. [Vzdělávání a profesní příprava 2010. Hlavní politické iniciativy a výstupy ve vzdělávání a profesní přípravě od roku 2000.] European Commission-Directorate General for Education and Culture. Brussels, European Commission 2006. 11 p.

V této rubrice ji uvádíme proto, že obsahuje odkazy na 70 dokumentů v elektronické podobě. Je to dobrá příležitost k získání přehledu o tom, co bylo od roku 2000 publikováno.

http://libserver.cedefop.eu.int/vetelib/eul/pub/commission/dgeac/2006_0003_en.pdf

CERMAT má od letošního roku nový název, statut a webové stránky.
<http://www.cermat.cz>